

УДК 351.861

**ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА ТА ПОКРАЩЕННЯ УМОВ ПРАЦІ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ
«КРИВОРІЗЬКА САНАТОРНА ШКОЛА №5» ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

Цимбал Б.М., к.т.н., Кохана Г.С.
Національний університет цивільного захисту України

У процесі трудової діяльності на педагогічних працівників впливають різні фактори виробничого середовища і трудового процесу, які можуть мати негативний вплив на здоров'я. Для забезпечення безпечних умов праці в закладі створена служба охорони праці [1-2].

Основні завдання служби охорони праці включають в себе впровадження спеціальних процесів в різноманітні аспекти діяльності закладу та його персоналу, що впливають на безпеку освітнього процесу, збереження життя і здоров'я людей. Забезпечення здорових, безпечних умов освітнього процесу, попередження травматизму його учасників буде успішним за умови змістовної і цілеспрямованої організації роботи з охорони праці і безпеки життєдіяльності в закладі [3].

Під час виконання своїх обов'язків педагогічний працівник піддається діям наступних небезпечних і шкідливих факторів: психофізіологічна напруга, висока концентрація уваги, порушення мікрокліматичних умов у навчальному приміщенні, тривалі статичні навантаження, ризик розвитку професійної патології голосового апарату, електронебезпека та пожежонебезпека. Один раз на три роки вчитель проходить навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності з наступною перевіркою знань [4].

Структурні елементи професійної діяльності педагогічного працівника: підготовчі, основні та допоміжні. До підготовчих можна віднести пошук матеріалу для проведення уроку (заняття), перегляд інформації від адміністрації закладу, пошук журналу. Основним структурним елементом роботи педагогічного працівника є проведення уроків (занять), перевірку зошитів, виховну роботу, роботу з батьками, класне керівництво, відвідування педагогічних рад. До допоміжних можна віднести – написання звітів, перевірку умов життя учнів, підготовку наочних приладь, ведення стендів.

Синдром емоційного вигорання – стресова реакція, яка виникає внаслідок довготривалих професійних стресів середньої інтенсивності. Оскільки праця педагогічних працівників належить до видів розумової діяльності, яка пов'язана з високим нервово-емоційним напруженням у системі психосоціальних взаємовідносин «людина – людина» вони змушені постійно стикатися з негативними емоційними переживаннями своїх учнів, їх батьків, співробітників, тому мимоволі стають залученими до цих переживань, через що й зазнають підвищеного емоційного напруження.

Вигорання відбувається дуже поступово (I стадія триває 3-5 років, II триває 5-15 років, III – від 10 до 20 років), на його тлі можуть загострюватись хронічні і виникати нові хвороби.

Для боротьби із синдромом емоційного вигорання потрібно чітко розділяти професійну діяльність і особисте життя: не брати роботу додому, мати хобі, яке не стосується роботи, спілкуватися з друзями, які не є колегами по роботі,

«підлаштувати» умови праці під себе, де це можливо, і уникнути того, що приводить тебе до стресового стану.

Робочі місця педагогічних працівників обладнані персональними комп'ютерами, користування якими вимагає відповідного ергономічного планування та контролю за виробничим середовищем.

Дотримання правил безпеки при експлуатації комп'ютерів: опалення та кондиціювання повітря, наявні вогнегасники та система автоматичної пожежної сигналізації, на вікнах встановлені жалюзі, для коригування рівня освітлення в приміщенні, батареї опалення надійно сховані під захисними щитками, стільці регульовані по висоті забезпечують належну підтримку спини та хребта працівника, щоденне вологе прибирання приміщення, але є деякі недоліки, а саме не застосовуються захисні окуляри для роботи з комп'ютером.

Ще в процесі трудової діяльності педагогічного працівника виникає небезпека зараження вірусними або/та бактеріальними інфекціями від контакту з хворими колегами, учнями або їх батьками. Особливо актуально під час сезону грипу та епідемій. Необхідно часто мити руки з милом або обробляти їх дезінфікуючим гелем із вмістом спирту, користуватися одноразовими масками при необхідності, регулярно провітрювати приміщення, повноцінно харчуватися, висипатися, уникати перевтоми. Щорічна вакцинація є найефективнішим засобом для захисту організму від вірусів грипу.

Згідно колективного договору розмір доплати до посадового окладу вчителя за вислугу років залежно від стажу роботи: більше ніж 3 роки – 10 %, більше ніж 10 років – 20 %, більше ніж 20 років – 30%. Надається надбавка у граничному розмірі 20 % до посадового окладу згідно постанови КМУ від 23.03.2011 №373 «Про встановлення надбавки педагогічним працівникам» та 20 % підвищення до посадового окладу працівникам, що за характером роботи безпосередньо спілкуються з учнями [5].

ЛІТЕРАТУРА

1. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів післядиплом. освіти / За наук. ред. С.Д. Максименка, Л.М. Карамушки, Т.В. Зайчикової. – 2-е вид. перероб. та доповн. – К.: Міленіум, 2006. – 368 с.
2. Цимбал Б.М., Сніжко С.О. Попередження професійних ризиків майстра виробничого навчання Мат. Міжнародної науково-практичної конференції курсантів та студентів «Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту»: – Харків: НУЦЗУ, 2019. – С. 415.
3. Якименко А.В. Служба охорони праці в загальноосвітніх навчальних закладах / А.В. Якименко // Постметодика. – 2012. – №5. – с. 32–35.
4. Латіна Г.О. Гігієнічна характеристика професійної діяльності вчителів загальноосвітнього навчального закладу / Г.О. Латіна, І.О. Калиниченко // Моніторинг здоров'я школярів: міжсекторальна взаємодія лікарів, педагогів, психологів: наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 21-22 жовтня 2009 р.: тези доп. – Харків: ДУ «ІОЗП АМНУ», 2009 р. – С. 161–166.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2011 №373 «Про встановлення надбавки педагогічним працівникам закладів дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої освіти, інших установ і закладів незалежно від їх підпорядкування» зі змінами й доповненнями. Код доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2011-%D0%BF>